

В РЕКТОРАТІ

На засіданні ректорату 4 вересня слухалося ряд питань поточного інститутського життя — стан готовності кафедр до початку навчального року, поселення студентів у гуртожитки, організація відправки на сезонні сільськогосподарські роботи, явка першокурсників на заняття. Звітували деканати всіх факультетів.

Чимало уваги було приділено переходу вузу на викладання українською мовою, труднощам і перешкодам, що виникають у цьому зв'язку. Загалом же колективами перехід сприйнято з розумінням важливості проблеми, лекції з окремих дисциплін уже читаються українською мовою, на деяких факультетах інтенсивно формуються відповідні студентські групи.

До речі, засідання 4 вересня ректор Б. І. Мокін вів українською мовою.

Висловлено прохання до деканатів і комітету комсомолу провести анкетування першокурсників на предмет володіння ними мовою республіки. Для тих, хто її не знає, або знає слабо, з 1 листопада влаштовується спеціальний факультатив. За попередніми даними доведеться навчати українській половину викладачів — для них факультатив розпочне роботу з 1 жовтня.

На ректораті повідомлено також, що найближчим часом буде обнародовано для загального обговорення текст Статуту нашого Інституту.

І ще одна, досить цікава й неординарна новина — виникли можливості для прямих ділових зв'язків нашого інституту з республікою Кувейт. Якщо обидві сторони розроблять взаємоприйнятні умови для підготовки спеціалістів, то ВПІ одержуватиме за свої послуги оплату іноземною валютою.

В першій половині червня цього року Президія Академії наук УРСР заслухала доповідь доктора технічних наук, професора О. П. Стахова на тему: «Коди і комп'ютери Фібоначчі: новий підхід до створення вимірних, обчислювальних і керуючих систем нових поколінь».

В прийнятій постанові Президія АН республіки відзначила, що у Вінницькому політехнічному інституті сформовано оригінальний патентно-чистий науковий напрямок в галузі обчислювальної техніки, результати якого створюють передумови для конструювання перспективних обчислювальних і вимірних систем підвищеної надійності.

В СКТБ «Модуль», сказано в постанові, є висококваліфікований науковий і інженерно-

технічний персонал, який веде практичні розробки з даного напрямку і який має можливості для призначеного застосування досліджень, що ведуться тут. В той же час ізоляція цих розробок від теоретичних і прикладних досліджень по обчислювальній техніці, які виконуються в установах Академії наук УРСР, стримує розвиток важливих робіт і не дозволяє повною мірою реалізувати серйозний науковий заділ вчених ВПІ.

Щоб істотно просунути справу вперед, домогтися її реального втілення в життя, у виробничу практику, в середині липня на виконання постанови республіканського штабу науки президент АН В. Є. Патон і міністр вищої і спеціальної освіти УРСР В. Д.

Пархоменко видали наказ про створення спеціальної науково-дослідної лабораторії відмовистих інформаційно-обчислювальних і керуючих систем.

ДРУГА НА УКРАЇНІ

Нова лабораторія організовується в складі науково-дослідної частини ВПІ та Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова АН УРСР. Її офіційна назва «Лабораторія комп'ютерів Фібоначчі».

Основним призначенням нового наукового підрозділу стане створення сучасних інформаційних арифметичних і схематичних основ самоконтролю-

чих і відмовистих високондійних обчислювальних, вимірних та інформаційно-реєструючих систем з використанням кодів Фібоначчі і золотої пропорції.

В обов'язки колек-

тиву лабораторії увійдуть: розвиток теорії чисел Фібоначчі і їх використання в сучасній науці, включаючи кібернетику та інформатику. В центрі творчих пошуків — розробка принципів побудови комп'ютерів Фібоначчі для керуючих систем і систем обробки сигналів.

Нова лабораторія займатиметься також підвищенням якості

побажили їм успіхів в оволодінні інженерними спеціальностями, плідного і ефективного навчання в стінах ВПІ, висловили впевненість, що новоприйняті у вуз гідно нести звання радянського студента.

Зі словом-відповіддю виступила Т. Трошкина. Від імені першокурсників вона запевнила професорів і викладачів обох факультетів, що нове поповнення виправдає і реалізує їх сподівання та побажання.

Посвячення в студенти відбулося в цей день на ФАМ, РТФ, МБФ та ІБФ.

Всім першокурсникам урочисто були вручені студентські квитки.

ПОСВЯЧЕННЯ В СТУДЕНТИ

31 серпня в Інституті відбулося урочисте посвячення першокурсників денного відділення у студенти.

В актовому залі до нового поповнення ФОТ і ЕФ звернувся декан факультету обчислювальної техніки професор Ю. С. Данилюк, який коротко ознайомив вступників з історією і традиціями вузу, охарактеризував його досягнення.

Випускник 1989 р. О. Куцук, проректор, доктор технічних наук С. Й. Ткаченко, декан енергофакультету професор Д. Б. Налбандян, професор, доктор технічних наук О. П. Стахов, професор, доктор історичних наук В. Г. Балицький поздоровили першокурсників з влиттям у дружну студентську сім'ю,

підготовки спеціалістів на основі широкого залучення до науково-дослідної роботи студентів з одночасним оволодінням ними робітничими спеціальностями в пріоритетних напрямках ОТ. Науковці лабораторії вестимуть в інституті спеціальні курси і впроваджуватимуть у навчальний процес результати наукових досліджень, готуватимуть кадри вищої кваліфікації.

Новостворювана лабораторія стане теоретичною базою ведення дослідно-конструкторських робіт в СКТБ «Модуль».

Науковим керівником СКТБ «Модуль» і лабораторії комп'ютерів Фібоначчі призначено професора О. П. Стахова, який водночас очолюватиме організовану нещодавно на ФОТ кафедру прикладної математики і об-

числювальних систем.

Враховуючи те, що одна особа не може займати дві адміністративні посади, наказом ректора О. П. Стахова, згідно поданої ним заяви, звільнений з посади директора СКТБ «Модуль».

В спільному наказі президента АН і Міністерства освіти республіки для лабораторії визначені бюджетні асигнування в сумі 60 тисяч карбованців на рік. Встановлено також обсяг виконання госпдоговірних робіт на суму 500 тисяч карбованців.

Створювана у вузі лабораторія з перспективних напрямків розвитку вітчизняної обчислювальної техніки є другою на Україні. Перша, аналогічного характеру установа, діє в Ужгородському університеті.

Д. БОРИСОВ.

ПЕРЕБУДОВА: ЇЇ ПОГЛИБЛЕННЯ І НЕОБОРОТНІСТЬ

ІЗ ЗБОРІВ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ І СПІВРОБІТНИКІВ ІНСТИТУТУ

Це зібрання трудового колективу нашого вузу відбулося 29 серпня, передодні початку занять.

В офіційних оголошеннях, що були заздалегідь вивішені у вестибюлях навчальних корпусів, значилося: на цій авторитетній і представницькій інститутській раді обговорюватимуться підсумки роботи ВПІ за минулий навчальний рік та завдання колективу в новому навчальному році.

На перший погляд, порядок денний віддавав тривіальністю, вивіреною офіційною традиційністю, нав'язаною плановою обов'язковістю. Думалося так багатьом учасникам цих зборів.

Але до столу, що на сцені актового залу, підійшов голова профкому Ю. А. Буренніков і сповістив, що президія не обиратиметься і доповіді, як такої, не буде, а ректор просто поділиться своїми думками щодо року

минулого і найближчих перспектив роботи та розвитку вузу, а вже потім, хто виявить бажання, може подати записку про надання йому слова. Можливо й так підійти до мікрофона, встановленого у залі, висловити свої пропозиції і зауваження. І якщо звучатиме діловий, конструктивний тон, то й не обмежувати часом промовців, так само як і кількість.

Ось так було зруйновано з самого початку десятиріччями накатаний процедурний стереотип.

Я не зупинятимуся на багаточисельних цифрових даних про наслідки нашої спільної навчально-виховної, наукової і методичної роботи за минулий рік. Не вестиму мову про діяльність всіх факультетів, кафедр і служб, їхні досягнення і промахи, помилки, упущення. Все це представлено в підсумковому доповіді на 54 сторінках,

з яким кожен мав змогу задовго до зборів ознайомитися, вивчити і зробити певні висновки.

Так розпочав ректор інституту, професор, доктор технічних наук Б. І. Мокін.

Рішення зборів пропоную не приймати. Основні його пункти викладено у зазначеному доповіді. Остаточний варіант рішення буде сформовано на черговому засіданні вченої ради з урахуванням пропозицій, внесених сьогодні на наших зборах.

Продовжуючи, ректор мав рацію, коли вивів на перший план своїх коментарів якісний склад новоприйнятого контингенту студентів. Дійсно, соціальний паспорт будь-якого вузу представляють його вихованці. І якщо хочеш добитися зламу, то про нього в умовах навчального закладу треба дбати відтепер. «Вегетаріанська» розрахована на дов-

гих і водночас таких коротких п'ять років...

Результати приймальних екзаменів, відзначив Б. І. Мокін, нас задовольняють. При конкурсній 2,3 абітурієнта на одне місце (а це найвищий показник серед вузів республіки) ми, без всіляких натягів, об'єктивно оцінюючи знання вступників, відібрали найдостойніших. Про зростаючий рівень наших вимог свідчить також недобір на вечірньому і заочному факультетах.

Заслуговують схвалення робота деканату і кафедр ФОТ, де добір абітурієнтів розпочали безпосередньо в школах, СПТУ, технікумах, організували репетиційні екзамени, створили технічний ліцей. Досвід цього факультету слід поширити на всі учбові підрозділи, безпосередньо на місцях виявляти обдарованих, здібних до навчання юнаків і дівчат, формувати з них

ядро студентського колективу. Щоб не сталося так, як це трапилося, коли після перевірок екзаменів половина студентів отримала погані оцінки з математики і фізики.

А взагалі нам серйозно слід підійти до посилення якості роботи, ролі і значення в інженерній освіті кафедр фундаментальних наук. Вивести з підлеглості факультетів кафедри вищої математики, загальної фізики, відновити кафедру хімії. Створити, так би мовити, асоціацію фундаментальних наук, їх раду. Зорієнтувати викладачів цих кафедр на цілеспрямоване профілювання студентів по обраній спеціальності, переглянувши зміст лекційних курсів і лабораторних занять. Для цього забезпечити розробку навчальних посібників для самостійної роботи, підсобних інформаційних матеріалів, тіс-

но пов'язаних з професійною спеціалізацією студентів.

Потребує перебудови структура лекцій з фундаментальних наук на перших курсах всіх факультетів. Вона передбачає в першій третині лекційного матеріалу викладати основи дисципліни з подальшим розгалуженням конкретних понять, створення заділу для самостійної роботи і вільного відвідування лекцій. І тут багато залежить від педагогічної і лекторської майстерності викладача.

До найближчих організаційних заходів слід віднести також переміщення кафедри машинної графіки і нарисової геометрії, створення випускових кафедр на інженерно-будівельному факультеті, організацію деканату суспільних наук, об'єднання вечірнього і заочного

(Продовження на 2-й стор.).

Газета видається

з лютого 1981 року.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За інженерні кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 28 (355)

П'ЯТНИЦЯ, 8 вересня 1989 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 1 коп.

ПЕРЕБУДОВА: ЇЇ ПОГЛИБЛЕННЯ І НЕОБОРОТНІСТЬ

(Початок на 1-й стор.)

відділень. Необхідно вже з другого семестру переходити на навчання обдарованих студентів за індивідуальним графіком.

Важливим елементом підготовки майбутніх інженерів є їх виробнича практика на підприємствах регіону і кафедрах вузу. Однак через безконтрольність проректора Ю. О. Карпова, деканів, навчального відділу літня практика студентів проходить неорганізовано, вона позбавлена належної ефективності. Переважна частина студентів виконує другорядні, малозначущі, здебільшого, важкі фізичні роботи.

Далі перший керівник вузу зупинився на питанні дипломного проектування. З метою виявлення дійсного стану справ на цьому заключному і відповідальному етапі навчання студентів в інституті створюється комісія, яка покликана детально і принципово перевірити дипломні проекти і роботи випускників цього року.

Для впорядкування, підвищення якості і практичної доцільності, технічної і технологічної цінності дипломних проектів запроваджуються конкретні кваліфікаційні вимоги до них, визначаються критерії оцінок. Буде забезпечена багатоваріантність проектів, робота над ними з допомогою ЕОМ, логічна взаємозв'язаність всіх складових частин головної екзаменаційної роботи.

Замість рецензування проектів вводиться опонування їх членами ДЕК. Створюється спеціальний зал, в якому будуть зосереджені всі дипломні проекти з вільним доступом студентів і викладачів до них.

Що стосується подальшої комп'ютеризації навчального процесу, то тут, як відзначив Б. І. Мокін, необхідно йти по шляху впровадження більш економічно вигідних вітчизняних ЕОМ, розширення їх бази, повного оволодіння всіма викладачами електронно-обчислювальною технікою. Лише за таких умов можна підготувати сучасного спеціаліста, який би користувався авторитетом на виробництві.

В цьому плані багато належить також зробити по гуманізації технічної освіти. Знання загальної та інженерної психології, соціології, історії культури і мистецтва, етики і естетики і т. д. повинні стати невід'ємною частиною духовного і інтелектуального рівня інженерів, основна трудова діяльність яких припадає на початок XXI століття...

Ректор інституту окремо проаналізував діяльність НДЧ. Нині в ній працює 950 чоловік з річним обсягом робіт на суму 9,5 млн. крб. І хоча тут збільшилася кількість господарних тем, підвищено зарплату і премії співробітникам та керівникам, однак наукова актуальність, технічний рівень, якість їх роботи по суті не зросли. Про це

свідчать лише окремі випадки участі вузу в конкурсах.

Неоохідно, сказав ректор, подати про наукові авторитет інституту, поспішно думати про зацікавленість нових престижних і перспективних розробок, економічно витрачати асигнування, навести суворий порядок в нарахуванні зарплати. В зв'язку з цим виникає необхідність створення атестаційної комісії по визначенню якості роботи керівників НДЧ. Істотним недоліком її діяльності є слабкий зв'язок зі студентами, яких, на жаль, ще мало останнім часом залучають до виконання госптем.

Не може залишатися поза увагою адміністрації, громадських організацій вузу позиція керівників СКІБ «Модуль» в питаннях з інститутською наукою, прояви фінансового сепаратизму з боку вузівських кооперативів, науково-дослідних лабораторій, раціональність використання приміщень в НДЧ і взагалі в інституті. Потребує централізованого використання фонд науково-технічного розвитку кафедр, модернізація їхнього устаткування. Йшлося в коментарях про завершення будівництва корпусу енергофаку, початок спорудження блоку РТФ, нового гуртожитку.

Ректор дав оцінку роботі проректорів, окремих служб вузу, пред'явивши особливі претензії до Ю. О. Карпова, служби впровадження, докторської ради. Зупинився на

переході інституту на українську мову. (остання проблема детально висвітлена в нашій газеті за 1 вересня ц. р.)

Так стисло можна було б викласти коментуючу промову ректора відносно підсумків роботи і завдань інституту на новий навчальний рік в умовах перебудови.

Дебати, які дружно розгорнулися в залі, були продовженням розмови, думок, висловлених Б. І. Мокіним з трибуни зборів.

— В питаннях прийому абітурієнтів давно треба було відмовитися від дотримання цифр, — сказав доцент **Б. Б. Демешко**. Він підтримав ректора в питанні про недопущення формального підходу до профорієнтаційної роботи в середніх навчальних закладах, про повсюдне запровадження комп'ютерної технології навчання майбутніх інженерів.

Про реальні перспективи переходу СКІБ «Модуль» на якісно новий рубіж науково-дослідних і експериментальних робіт в галузі обчислювальної техніки, створення при ньому навчально-виробничого комплексу, як однієї з баз підготовки висококваліфікованих спеціалістів, говорив у своєму виступі доктор технічних наук **О. П. Стахов**. Він відзначив своєчасність створення в інституті нової лабораторії комп'ютерів Фібоначчі, кафедри прикладної математики і обчислювальних систем, відкриття у вузі нової

спеціальності з програмування. Все це, сказав професор, реальні ознаки перебудови.

Старший науковий працівник **І. Б. Матвеев** підкреслив необхідність різкого поліпшення якості знань студентів, підвищення вимогливості викладачів, їх професійного рівня. Слабка загальноосвітня підготовка вступників негативно позначається на подальшому процесі їх навчання. Варто більше уваги приділяти відстаючим студентам, посилити індивідуальну роботу з ними. Для вдосконалення навчально-виховної роботи слід підвищити роль лабораторії соціологічних досліджень, перебудувати діяльність кафедри суспільних наук та іноземних мов.

Заступник декана РТФ доцент **О. Т. Курков** значну частину виступу присвятив питанням навчання іноземних студентів. Необхідно покінчити з практикою умовного переведу явно невстигаючих студентів на наступні курси, поставити заслін тим, хто волів би без зусиль отримати диплом про закінчення радянського вузу. Треба принципово підходити до видачі стипендій тим, хто умисно ухиляється від навчання, отримуює незадовільні оцінки.

Про підготовку спеціалістів, наділених високими професійними і громадськими якостями, на постійну необхідність оволодіння програм суспільних наук, подолання стереотипів в розумінні ін-

телектуальних, культурних і духовних запитів студентів говорив викладач кафедри філософії **О. І. Нижник**.

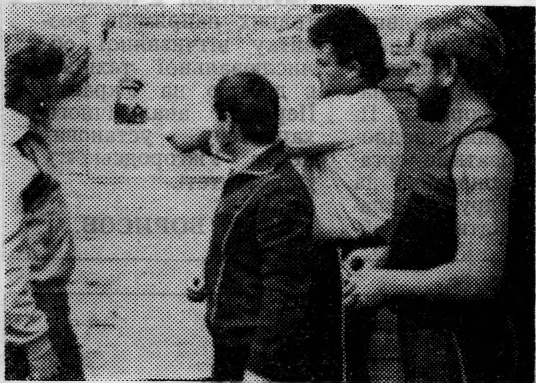
Завідуючий науково-дослідною лабораторією **Л. Н. Гейвандов** наголосив на нагальній потребі поєднання викладачами наукової і педагогічної роботи. Так само як і наукові працівники вузу повинні обов'язково займатися педагогічною діяльністю. Без цього й мови не може бути про формування повноцінного сучасного спеціаліста. Доцент піддав критиці ректорат за непропорційний розподіл площ відповідно до обсягів робіт лабораторії та її штатів.

Питання вдосконалення викладання фундаментальних дисциплін, збільшення для них лекційних і лабораторних годин, рівномірного розподілу їх на молодших курсах — така основна тема виступу завідувача кафедрою загальної фізики **І. Г. Мельника**.

В обговоренні основного питання загальних зборів взяли також участь декан ІБФ, професор **М. Ф. Друківаний**, доцент **Б. Г. Кудрін**, викладач філософії **В. В. Черний**, старший науковий співробітник **А. С. Афонін**, інженер ОЦ **М. Д. Коваль**, доцент **В. Д. Кондратович**, доктор технічних наук **В. П. Кожем'яко**.

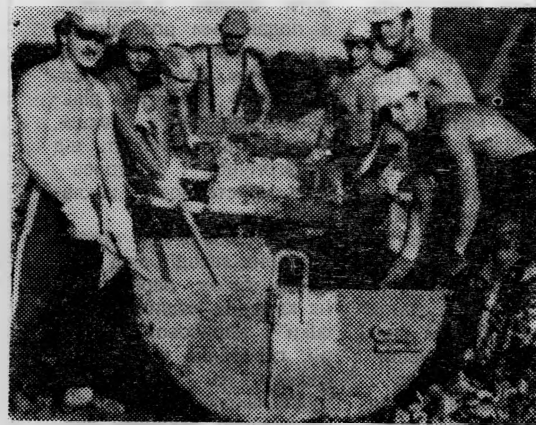
В роботі зборів взяв участь і виступив завідувач ідеологічним відділом обкому Компартії України **І. Г. Мостовий**.

ФРАГМЕНТИ ЛІТА

Нинішнього, на жаль, уже минулого літа на різних будовах області працювало 38 студентських будзагонів нашого інституту. Ще не підбито загальний трудовий баланс цього літа, скільки, чого, на які суми споруджено, але окремі повідомлення в редакцію долітають. Добре потрудився, наприклад, загін «Буревісник» з факультету машинобудування на спорудженні паливного складу в Жмеринці. Хороша дисципліна, чіткий ритм, висока майстерність — основні складники його успіху.

На знімках Рема Кутякова — окремі фрагменти з життя «Буревісника».

ВИКЛАДАЧ ОЧИМА СТУДЕНТА

ШАНОВНИЙ ТОВАРИШУ!

Перебудова нашої країни вимагає всебічного підвищення якості підготовки спеціалістів для народного господарства. Відповідальність за реалізацію цієї вимоги несуть в першу чергу дві сторони-викладач і студент.

Згідно спільної постанови Мінвузу СРСР, секретаріату ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ від 17.03.87 року в новому 1989—90 навчальному році знову буде проводитись анкетний опит «Викладач очима студента».

Оцінюючи роботу свого викладача, треба відповісти на такі запитання:

- учбовий матеріал викладає в доступній формі, зрозуміло і переконливо;
- уміє зацікавити студента в набуванні глибоких знань, заохочує до дискусії і творчій роботі;
- використовує приклади, задачі, ілюстрацію,

які допомагають з'ясувати складні положення теорії і її застосування;

— матеріал предмету ув'язує з іншими дисциплінами і майбутньою роботою;

— при оцінці знань вимогливий, суворий, але об'єктивний;

— в спілкуванні простий, тактовний, без елементів зарозумілості і недоступності;

— прихильє до себе ерудицію, культурою спілкування і манерою поведінки.

Кожне з положень анкети треба оцінити в балах: 5 — якість проявляється постійно; 4 — проявляється часто; 3 — проявляється дуже рідко; 2 — якість не проявляється; 0 — не може оцінити.

Анкету можна не підписувати.

М. СИНЕЛЬНИК,
працівник лабораторії соціологічних досліджень.

Пільги — ветеранам

можуть користуватись безкоштовно громадським транспортом — трамваєм, автобусом і тролейбусом. Це стало можливим тому, що міськвиконком винайшов кошти в місцевому бюджеті для того, щоб компенсувати Винницькому у трамвайно-тролейбусному депо і автопідприємству 10529 200

тисяч карбованців.

З 1 січня наступного року категорія пільговиків буде розширена. Громадським транспортом зможуть користуватись і ті особи, які прирівняні до учасників Великої Вітчизняної війни. Саме про це наголошувалося на з'їзді народних депутатів у Москві.

Винахід служить людям

Ім'я Олега Андрійовича Остапенка добре відоме в світі винахідників і конструкторів. Кілька разів він демонстрував свої дивовинаходи в передачі

Всесоюзного телебачення «Це ви можете». Телеглядачі бачили його амфібію, всюдихода, міні-тракторці. Демонстрував він навіть літальний апарат власної конструкції — дисколіт.

Мрією талановитого конструктора було запустити бодай один зі своїх винаходів у серійне виробництво. Треба гадати, що ця мрія нарешті здійснюється. Останніми роками Олег Андрійович створив і зареєстрував, як винахід, ліжко для тих інвалідів, котрі змушені весь час лежати. Ліжко Остапенко відрізняється від кра-

щих аналогів, відомих у світі, тим, що воно майже на півцентнера легше — важить всього 75 кілограмів. Один рух важеля — і воно стає кріслом, обладнаним всіма пристосуваннями, щоб стати робочим місцем для друкування на машинці, малювання на мольберті, нескладної ручної праці.

Перша партія таких ліжок найближчим часом буде передана в Сакський будинок інвалідів для воїнів, котрі постраждали, виконуючи інтернаціональний обов'язок в Афганістані.

«Новини Поділля».

Редактор **І. ВОЛОШЕНЮК**.